
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

ZSOLTÁR 119 - III .

Zsoltár 119, 17-24

2014. 09.21.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Péter apostol 1. levele 1. rész 17-25. vers

Imádkozunk: Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, dicsérünk Téged ezen a szép napon, az ünnepnek, magasztalásnak, neved dicsőítésének napján, amikor egybegyűjtöttél bennünket ide, szent házába, hogy eléd hozzuk hálaadásunkat, könyörgésünket és átvegyük Tőled és szívünkbe vegyük élő Igédet, amellyel új életre hívsz, megváltoztatsz és megszentelsz bennünket. Köszönjük minden áldásodat, ahogyan mind-
eddig hordoztál bennünket. Köszönjük, hogy jóságodnak, szeretetednek, hűségednek minden gazdagságát reánk árasztottad. Köszönjük, hogy kéréseinket meghallgattad, beteg testvéreinket gyógyítottad. Köszönjük, hogy az elesetteket fölsegítetted, a gyászolókat vigasztaltad. Kérünk, így légy velünk ezen a vasárnapon is Igéd erejével, Szentlelkednek megszentelő hatalmával. Megnyitjuk szívünket, szent hívással várunk és esdeklünk, jöjj közénk, töltsd be életünket, áldd meg istentiszteletünket. Ámen

Textus: 119. zsoltár 17-24. vers

Tégy jól a te szolgáddal, hogy éljek és megtartsam a te beszédedet.

Nyisd meg az én szemeimet, hogy szemléljem a te törvényednek csodálatos voltát.

Jövevény vagyok e földön, ne rejtse el tőlem a te parancsolataidat.

Elfogyatkozik az én lelkem, a te ítéleteid után való szüntelen vágyódás miatt.

Megdorgáló a kevélyeket; átkozottak, akik elhajolnak parancsolataidtól.

Fordítsd el rólam a szidalmat és gyalázatot, mert megőriztem a te bizonyosságaidat!

Még ha fejedelmek összeülnek, ellenem beszélnek is; a te szolgád a te rendeléseidről gondolkodik.

A te bizonyosságaid én gyönyörűségem, és én tanácsadóim.

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! A múlt alkalommal arra kértem mindenkit, hogy ki-ki olvassa el a ma soron következő szakaszt. Azért kértem ezt, hogy jól lássuk (főleg az első két nagy szakasz fényében), milyen nagy léptekkel halad a zsoltáros a dolgok közepe, a lényeg felé. A zsoltáros az első strófában nagy általánosságokat mondott: kik a boldog emberek, hogyan él a boldog ember, Isten útján jár, parancsolatait megtartja, törvényeire odafigyel. A második strófában aztán ebből az általánosból személyesre fordította a szót, s a szerelmes megszólal egyes szám első személyben. Láttuk, a zsoltár egy szerelmes vers, a zsoltáros szerelmes Istenbe, és amikor egy szerelmes elmondja, hogy mennyire szeret valakit, nem elég általánosságban a szerelemről értekeznie, hanem ki kell mondania, hogy én vagyok az, aki téged szeret. De ez sem elég, ezért itt, a harmadik strófában a személyes megszólalás egészen konkrétta válik. Mert, amikor megszólalunk, vallomást teszünk, fölfohászkodunk, Isten elé visszük önmagunkat, a szívünket, az életünket, az epekedéseinket, a panaszainkat, a könnyörgéseinket, az örömről, a hálánkat, az mindig konkrét, az mindig egy konkrét helyzetben hangzik el. Akik vagyunk, az mindig egy adott helyzetben tárul fel, ahogyan a zsoltáros is egy adott helyzetben szólal meg.

Az előző strófa ígérettel zárult. Azt mondta a zsoltáros Istennek: a Te beszédedről nem feledkezem meg. Szép vallomások ígéret ez, mi több, mondhatnám: igen erős és bátor kijelentés ez. Meg nem feledkezem Isten ígéjéről, meg nem feledkezem Isten hozzám szóló szaváról! De mint jeleztem a gazdag ifjú történetére hivatkozva: van azért itt egy bökkenő. Csak egy mondat erejéig hadd idézzem fel azt a történetet. Jézushoz megy egy fiatal ember, aki tehetős, gazdag, sikeres, szépen halad előre az élet útján. Megszólítja Jézust a nagy kérdéssel, az egyetlen kérdéssel, az üdvösségügy kérdésével: - Jó Mester, mit cselekedjem, hogy elnyerjem az üdvösséget? Jézus elmondja a szabályokat, tartsd meg a parancsolatokat, mert azt az ígéretet kapcsolta Isten a törvényéhez, hogyha ezt megcselekszed, életed lesz és üdvösséged. Mire ő azt mondja: - Megcselekedtem én ezt kora ifjúságomtól fogva. S ekkor Jézus konkrétta teszi a beszélgetést, mert a parancsolatok is konkrétak, azt mondja: egy fogyatkozásod van, menj el, add el minden vagyonodat, jer és kövess engem. Érezzük, hogy itt bennünk is döccen valami. Hát nem elég, hogy mindent megcselekedett, nem elég, amit Márk evangélista odaír még a történethez, hogy Jézus rátekintett és megkedvelte őt, mi kell még? Nagyon egyszerű erre a felelet: a konkrét életünk. A parancsolatokat nem általánosságban tartjuk meg, vagy nem tartjuk meg, az Isten útján nem általában járunk, vagy nem járunk, az Isten beszédét nem általában forgatjuk a szívünkben, vagy nem forgatjuk, - ez mindig konkrét.

Ezért rögtön a fogadalom után fohászolni kezd. Ígéret szép szó, megtartják, úgy jó – gyermekeinket szoktuk így nevelni, aztán felnőtt életünkben megtanuljuk, hogy a nagy elhatározásokhoz kitartás is kell. Vagy, régies szóval, amit mi keresztyének szívesebben használunk: állhatatosság kell. Az ígéretben meg kell állni, az elkötelezésben ki kell tartani. Ha valahova oda állt az ember, akkor ott meg kell állni. Ha valaki az Isten oldalára állt, odapártolt az Istenhez – ahogy a zsoltáros a bevezető vallomásaiban mondja –, akkor ott hűséggel meg kell állnia. Sok neheze van ennek a megállásnak, ezért kiált egy másik helyen a zsoltáros: várván vártam a felséges Urat! Így kiált a próféta más helyen, és más helyen a zsoltáros is, hogy várom az Urat, mint az éjféli őrszem a virradatot. Sokat kell várni. És a várakozás számunkra olykor helyben toporgásnak tűnik. Mégis, érezzük, hogy ahova odaálltunk, onnan, vagyis az Isten ígéretei, az Isten beszéde, az Isten hűsége, az Isten szeretete mellől, onnan nekünk nem szabad ellépni. Mert akkor – ha már a szerelemmel példálózok – tán úgy járunk, mint aki randevúra vár egy megadott helyen, nézi az óráját, eltelt tíz perc, eltelt húsz perc, eltelt harminc perc, nem jön a kedves, eltelt 55 perc, lejárt a háromszoros akadémiái negyed, aztán elmegy. Történt már ilyen, éppen amikor a nyári időszámításra kellett átállni. S az órát is át kellett volna állítani, mert megérkezett időre a kedves, csak nem állt jól az óra! Bizony, kedves testvérek, sokszor el van állítva a mi belső óránk, várunk, várunk türelmetlenül, idegesen, kétségbeesetten. De jelzi a zsoltár, hogy az ígéret-höz csak akkor lesz meg az állhatatosság, hogy ha fölfohászodik és meg is kapja, amit itt fől sorol ebben a szakaszban.

Tégy jól a te szolgáladdal – újra kérést foganatosít, sőt kéréseket: tégy jól velem, nyisd meg szemem, ne rejtss el a Te parancsolataidat előlem, fordítsd el rólam az engem ért szidalmakat. Mindjárt négy nagy kérés. És a helyzete leírásából kiderül, hogy aki így fohászodik Istenhez, az már tökéletesen tisztában van önmagával. Vegyük a szívünkbe ennek a szakasznak ezt az első nagy tanulságát: ha elkezdünk imádkozni, igazán imádkozni, fohászolni, akkor megtettük az első lépést az igazi önismeret felé. Jaj, tele van a világ jótanácsos könyvekkel. Ilyenek: az önismeret titka, az önismeret útja, az önismeret első tizenöt lépése, ismerd meg magadat, önismereti kiskézikönyv. Közben járnak az országot, világot önismeretre tanító szakemberek. Igen, úgy van, ahogy a régi görögök mondták: ismerd meg magadat. Önismeret nélkül nem jutunk előrébb. De, hadd mondjam meg őszintén, testvérek, az igazi önismeret akkor kezdődik, amikor így, ahogy a zsoltáros, aki az imént még nagy fogadalmat tett (beszédéről nem feledkezem meg!), rögtön utána fölkiált: tégy jól velem, nyisd meg szemem, ne rejtss el orcádat, fordítsd el rólam a gyalázatot. Ekkor kezdi az ember megismerni önmagát, mert, Istennek a megismerése és önmagunknak a megismerése szorosan összetartozik, de a sorrendje nem megfordítható. Aki igazán megismerte Istent, az ő teremtetőjét és szabadítóját, az fogja igazán önmagát megismerni, mint Isten teremtményét és gyermekét. Imádságban kell hát

Isten elé állunk, úgy, ahogy a középkor nagy teológusa, Canterbury Anzelm tanít erre bennünket. Miközben gyönyörű értekezést ír az emberről, a teremtményi mivoltunkról, a világegyetem csodálatos dolgairól és próbál e titkokba behatolni, ha megakad egy-egy pontnál, mond egy imádságot. És úgy indul tovább.

De azonban nem a világot akarjuk megismerni (az is nagy és szép feladat!), hanem igazi önismeretre akarunk jutni: ki vagyok én, hogy beleszerettem az Istenbe? Ki vagyok én, hogy tudok egyáltalán Istenről? Ki vagyok én, hogy átjárja és átrezgi a lelkemet valami az isteni világból? Ki vagyok én – most már maradjunk konkrétan a szakasznál – mondja a zsoltáros, hogy szinte összetörik a lelkem, porrá zúzódik a lelkem az Isten utáni epekedésben? Kicsoda az ember, hogy akármit is csinál, ezt az Isten utáni vágyakozását nem tudja elfojtani? Nos, hogy jobban közelebb jussunk ehhez kérdéshez, halljuk, hogyan írja le önmagát a zsoltáros.

Hetet mond. Előbb azt, hogy szolgál vagyok. Mégpedig – ha az eredeti szót szó szerint fordítjuk – rabszolga. Aztán azt mondja, hogy vaksi vagyok, nem látok jól, úgy ahogy én is, le- meg felkapom a szemüvegemet, ha olvasni akarok valamit. Uram – mondja – világosítsd meg az én szememet, nyisd meg szemeimet. Aztán azt mondja, hogy jövevény vagyok, majd azt, hogy epekedő vagyok. Olyan egyszerű és páratlan szó ez itt (vágyakozom, szomjúhozom Istennek az igazsága után), hogy szinte csak körülírással lehet lefordítani. Aztán azt mondja, hogy megalázott vagyok, egy olyan helyzetbe keveredtem, amikor összefogtak ellenem és gyalázatokat mondanak reám. Aztán azt mondja: vád alá helyeztek. Összegyűltek a fejedelmek, a kevélyek, a hatalmasok és rólam beszélnek, vádat fogalmaznak meg ellenem.

És végül azt mondja, hogy tanácstalan vagyok. Így fejezi ki: igazgass engem a Te tanácsoddal. Egyetlen szóval, úgy tudnám a fölsoroltakat összeszedni, egy szóba belefoglalni, ahogy maga a zsoltáros is mondja, a 19. versben: jövevény vagyok. Jövevény vagyok a földön, ne rejtse el előlem parancsolataidat. Mielőtt a Biblia-olvasásban jártas testvérek fölidéznék Péter apostol buzdításait – azt is, amit én a lekióban felolvastam –, ahol azt mondja Péter apostol, hogy Isten-félelemmel, alázattal, szent életvitellel töltsétek a földön jövevnységeitek idejét (1Pt 1,17), és mielőtt hozzáolvasnánk az Újszövetségből a Zsidókhoz írt levélnek azokat a passzusait, amelyek arról szólnak, hogy amíg e földön vagyunk zarándokok, jövevények, gyűttmentek vagyunk (Zsid 13,14), azelőtt hadd idézzem föl azt, hogy ez a szó (jövevény), nemcsak ilyen metaforikus valóságot fejez ki. Még Kálvin is olyan gyorsan lép ehhez a megoldáshoz, hogy egyszerűen, egy mondatban magyarázza: e szó itt, hogy jövevény vagyok, nem azt jelenti, hogy valahonnan valahová kerültem, bolyongok a világban, hanem azt jelenti, amíg e földön élünk, jövevények vagyunk. Mert a mennyei haza vár bennünket. S nem magyarázza tovább.

Igen, ő megtehetette, hiszen végigmagyarázta az egész Ószövetséget is és a zsoltárokat is három vastkos kötetben. De nem vagyok benne biztos, hogy ott van a mi tudtunkban is, hogy ez a szó (jövevény), itt a konkrét helyzetben, a zsoltáros konkrét helyzetében mit fejez ki. Hadd idézzek ezért néhány passzust az Ószövetségből. A mózesi törvény azt mondja: fogadd be a jövevényt, az özvegyet és az árvát, mert egykor te is jövevény voltál (2Móz 22,21). Erős, meghatározó, modern kifejezéssel élve: szolidáris törvény ez. Aki idegenként, jövevényként érkezik, az úgy jön, hogy nincsen semmije. Be kell fogadni. Görögre a paroikosz szóval fordítják, ami azt jelenti: aki távol van, távol az otthonától, idegenben tartózkodik. Ha csak arra, hogy a nyugati civilizáció az elmúlt negyven, ötven évben micsoda hullámveréseket él át, ahogy százezrével és millió-szám érkeznek a menekültek és a jövevények, a jövevények és a menekültek és otthont, letelepedést keresnek maguknak, akkor máris megízleljük a mózesi törvény mélységét: fogadd be a jövevényt, mert te is jövevény voltál (2Móz 12,49) - mondja Isten a zsidóknak, akik Egyiptomban jövevények és rabszolgák voltak. És halálraítéltek voltak és senkik voltak. Isten kimentette őket, ki vezette őket és az ígéret földjére bevezette őket. Hálából fogadd be a jövevényt – mert te is jövevény voltál.

Aztán, olvassuk a prófétákat. Panaszolkodnak – kivétel nélkül mindegyik –, s népük bűneit sorolják fel. De ilyet nem mondanak, hogy eltitkoltátok az adót (bár ezt is mondhatták volna), de mindegyre visszatér ez a vádjuk: az özvegyet, az árvát és a jövevényt eltapostátok (Jer 22,3). És ezt ismételi meg Jézus is prófétai módon, amikor a farizeusok ellen példálózik Az özvegyeket, az árvákat és a jövevényeket megrövidítettétek, nem adtátok meg nekik, amire rászorulnak. Mi több önmagát a jövevény inkognitójába rejti (Mt 25,43). A jövevény rászorult, mert nincsen semmije, csak ő maga. Tehát a jövevény befogadása szent, mindent meghatározó, szolidáris törvénye az Istennek. S ha tovább megyünk, még a Jób könyvében is olvasunk egy passzust, mely igen megrendítő. Jób, amikor Isten elé viszi a szenvedése ügyét, először is azt mondja: nem értem, hogy miért sújt engem Isten, hiszen megtartottam törvényét, majd egy döbbenetes képet mond: az én kapum előtt az utcán jövevény nem aludt. Ezzel pedig azt akarja kifejezni, hogy ha jövevény, zarándok érkezett, idegenből érkezett valaki, ha nincstelen jött, befogadta. Az én kapum előtt jövevény az utcán nem aludt (Jób 31,32). Aztán, amikor a barátai kezdik őt győzködni, hogy biztos van valami titkos bűne..., akkor fölkiált Jób és kiönti a panaszát, és azt mondja: a saját cselédeim és szolgálaim úgy tekintenek rám, mint jövevényre (Jób 19,15), - órá, a gazdára, az úrra. Idegen, nincstelen lett A számukra. Aztán, ha még tovább visszük ezt, kezdjük a mélységét is érteni. Azt mondja a 39. zsoltár, könyörgőn, Isten kegyelméért kiáltva, Istentől bűnbocsánatot eszközölve: ne büntess engem Uram, mert én jövevény vagyok Tenálad. Értjük, milyen szép ez a könyörgés? Milyen esdő, milyen alázatos. Nem azt mondja a zsoltáros: Uram, ne büntess engem, mert én

végülis jó ember vagyok, Uram, ne bánts engem, mert én a népedhez tartozom, Uram, engedd el a bűnadósságomat, mert mit fognak szólni az emberek, ha azt látják, hogy Te a teiedet is sújtod? Hanem ilyen mélyen, egészen az Isten szíve közepéig elható módon azt mondja, hogy könyörülj meg rajtam, fogadj be engem, jövevény vagyok Tenálad. Luther értette ezt a leginkább, amikor azt mondta: csak az Isten koldusai kaphatnak kegyelmet.

Itt értjük meg a zsoltáros felkiáltását is, amikor a 19. versben összefoglalja állapotát – még egyszer elmondom: szolga – vagyis rabszolga –, vaksi, nem lát jól, el van tévedve az élet dolgaiban, tele van a szíve epekedéssel, vágyakozással, nem tudja, hogy ki fogja azt megelégtíteni, gyalázat érte, összefogtak ellene, teljességgel tanácstalan, - és most odalép az ő Istene elé, akit olyan kimondhatatlanul szeret. De nem azt mondja: Uram, itt vagyok én, az ártatlan s látod, rám törtek, hárítsd el fölöttem a veszedelmet. Nem azt mondja, hogy Uram, itt vagyok, az utadat tanuló ember, aki már 64 kreditet szereztem és a minorom is már megvan, légy szíves, az M.A.-ra is vegyél fel engem. Nem azt mondja, Uram, itt vagyok én, összefogott ellenem néhány súsárló gazember, akik kígyót-békát kiabálnak rám, de a gonoszok mindig szidják a szenteket, oldozz föl engem! Nem azt mondja, hogy itt vagyok, Uram, pillanatnyi látászavarban, várj egy kicsit, pislogok, és mindjárt mindent fogok látni! Hanem azt mondja: itt vagyok, jövevény vagyok, Rád szorulok, fogadj be, avass be, taníts, nyisd meg szememet, vezess a Te utadon, erősítsd meg szívemet, elégítsd ki lelkem véghetetlen szomjúságát és vágyakozását az isteni jó után.

És ha ezt így látjuk ezt, kedves testvérek, akkor már nem valami búbánatos mondat lesz az, amit Péter apostol mond: alázattal, szelídséggel, Isten útját járva töltsétek jövevnységeitek idejét itt e világban, akkor nem valami életidegen mondat lesz a Zsidókhoz írt levél szava, amikor azt mondja, hogy zarándokok és jövevények vagyunk ezen a világon, sátorozó nomádok, hanem a legnagyobb titok kimondása. Azt mondja tehát: amíg élünk, amíg vagyunk, amíg mozgunk, amíg itt vagyunk e világban és Isten vezet, csak azt a nagy titkot, csak azt a csodát tudjuk átélni, hogy rászorulunk az Istenre, - az Istennél vagyunk jövevények. De, Jézus szavával: Nála nem hiába kérünk, mert aki kér, az kap; Őt nemhiába keressük, mert aki keres, az talál; Nála nemhiába zörgetünk, mert aki zörget, annak megnyitattik. Egy Isten után vágyakozó ember zörget, keres és kér itt. Mert amikor a szívünk megtelik Isten szeretetével, amikor igazán rádöbbenünk, hogy kik is vagyunk valójában, akkor, ha Istenben vagyunk, nem az az első ösztönös mozdulatunk, hogy elrejtőzzünk, mint Ádám és Éva elrejtöztek, hanem inkább így kiáltunk: Uram, ne rejtsd el igazságodat, ne rejtsd el orcádat, ragyogtasd rám áldó napfényedet. Kérjük Őt, legyen velünk, tegyen jót velünk, nyissa meg szemünket, nyissa meg előttünk életét, töltsse be szívünk-lelkünk epedését és vágyakozását, fordítsa el rólunk a szidalmat

és gyalázatot, szabadítson meg bennünket a hatalmaskodók kezéből, hogy úgy legyen, amint a 24. vers mondja, e strofa végén: a Te bizonyosságaid az én gyönyörűségeim és az én tanácsadóim. Jövevény vagyok e földön, jövevény vagyok Tenálad. Ne rejtse el igazságodat előlem, nyisd meg előttem életedet. Ámen

Imádkozzunk!

Nyisd meg szemünket, Mennyei Atyánk, hogy lássuk csodálatos utaidat, s hogy látásunk égi látomássá lehessen, boldog vágyakozássá, Hozzád való igyekezetté, igazságod keresésévé és tanulásává, hogy Téged keresve, jószágodat ízelve, utadon járva, Hozzád közeledve boldog emberekké lehessünk. Köszönjük, hogy nem vagy távol tőlünk, köszönjük, hogy szüntelenül úgy buzdítasz bennünket: keressünk, hátha kitapogathatnánk, hiszen nem is vagy távol tőlünk. Benned élünk, mozgunk és vagyunk.

Könyörgünk Urunk, a szegényekért, könyörgünk Urunk, a jövevényekért, a hajlék nélkül valókért, az otthonukat veszítettékért, az üldözöttekért. Könyörgünk a háborúkban szenvedőkért, légy oltalmuk, segítségük, megmentőjük. Könyörgünk Urunk minden keresőért, aki utánad epekedik és vágyakozik, tárd fel számukra Jézus Krisztusban tökéletesen kinyilatkoztatott igazságodat, ragyogtasd rájuk világosságodat. Könyörgünk Urunk azokért, akik megízlelték jószágodat és most szabadításodat várják, de érzik, hogy erejük, állhatatosságuk megrendült, - hadd énekeljék a zsoltárral együtt: szívemnek kösziklása Te vagy. Erősítsd reménységüket, segítsd őket, hogy mindvégig megállhassanak a boldog hitben.

Ezért könyörgünk a betegekért, a szenvedőkért, a gyógyulásra várókért, a nagy fájdalmakat hordozókért, gyógyító irtalmadat áraszd ki rájuk. S könyörgünk Urunk azokért, akik most sötétségben járnak, mert körülvette őket a halál, a gyászolókért, a szomorkodókért, a sírókért, a siratókért, a szomorú szívvel emlékezőkért. Ragyogtasd rájuk igazságodat, ízleltesd velük jószágodat, a Krisztus feltámadása erejével bátorítsd, buzdítsd őket.

S magunkért is kérünk, Mennyei Atyánk, akik hallottuk Igédet, add, hogy hadd forgassuk szívünkben, hadd legyen gyönyörűségünk és tanácsadóink, hadd keljünk Igéddelel és hadd nyugodjunk azzal. Írd be törvényedet a mi szívünkbe, hogy igaz úton járhassunk, Tőled soha el ne térjünk, hanem Hozzád mindig közelebb juthassunk, mígnem végre gyermekeidet befogadod örök hajlékaidba. Krisztusért kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU